

ZARZĄD

PREZES

Andrzej Płonka
POWIAT BIELSKI (woj. śląskie)

WICEPREZESI

Tadeusz Chrzan
POWIAT JAROSŁAWSKI

Jan Grabkowski
POWIAT POZNAŃSKI

Jerzy Kolarz
POWIAT BUSKI

Adam Krzysztoń
POWIAT ŁANCUCKI

Krzysztof Maćkiewicz
POWIAT WĄBRZESKI

Marian Niemirski
POWIAT PRZYSUSKI

Sławomir Snarski
POWIAT BIELSKI (woj. podlaskie)

Zbigniew Szumski
POWIAT ŚWIEBODZIŃSKI

CZŁONKOWIE

Mariusz Bieniek
POWIAT PŁOCKI

Mirosław Czapała
POWIAT MALBORSKI

Jarosław Dudkowiak
POWIAT GŁOGOWSKI

Ewa Janczar
MIASTO NA PRAWACH POWIATU
m.st. WARSZAWA

Józef Matysiak
POWIAT RAWSKI

Andrzej Nowicki
POWIAT PISKI

Wojciech Pałka
POWIAT KRAKOWSKI

Dariusz Szustek
POWIAT ŁUKOWSKI

Tomasz Tamborski
POWIAT KOŁOBRZESKI

Małgorzata Tudaj
POWIAT KĘDZIERZYŃSKO-KOZIELSKI

Mirosław Walicki
POWIAT GARWOLIŃSKI

KOMISJA REWIZYJNA

PRZEWODNICZĄCY

Józef Swaczyna
POWIAT STRZELECKI

Z-CA PRZEWODNICZĄCEGO

Andrzej Szymanek
POWIAT WIERUSZOWSKI

CZŁONKOWIE

Zdzisław Brezeń
POWIAT OŁAWSKI

Andrzej Ciołek
POWIAT GOŁDAPSKI

Zdzisław Gamański
POWIAT CHELIŃSKI

Andrzej Opala
POWIAT ŁÓDZKI WSCHODNI

Waldemar Trelka
POWIAT RADOMSKI

Jan Zalewski
POWIAT SIEMIATYCKI

Bogdan Zieliński
POWIAT WYSOKOMAZOWIECKI

DYREKTOR BIURA

Rudolf Borusiewicz

Or.A.0714/51/20

Warszawa, 12 marca 2020 roku

Szanowni Państwo

Starostowie

Prezydenci miast na prawach powiatów

Szanowni Państwo,

w związku z licznymi pytaniami spływającymi do Związku Powiatów Polskich odnośnie możliwości ograniczenia liczby klientów wydziałów komunikacji w sytuacji zagrożenia karami za niedokonanie w 30-dniowym terminie rejestracji pojazdu sprowadzonego z innego kraju Unii Europejskiej albo niezgłoszenia w takim samym terminie nabycia/zbycia pojazdu zarejestrowanego w kraju informuję, że w opinii Związku Powiatów Polskich **obecna sytuacja epidemiologiczna powinna być traktowana jako siła wyższa w rozumieniu przepisów KPA. Tym samym wyłącza ona karanie z tytułu naruszenia art. 140 mb Prawa o ruchu drogowym, jeśli miało ono związek z sytuacją epidemiologiczną.**

Nie ma przeszkód, aby komunikat w tej sprawie został przekazany klientom przez poszczególne organy rejestrujące.

W załączeniu przesyłam szczegółową opinię w tym zakresie.

Z poważaniem

Prezes Zarządu

Związku Powiatów Polskich

Andrzej Płonka

Opinia Prawna

Pytanie: Czy obecna sytuacja w kraju wynikająca z wystąpienia epidemii koronawirusa Covid-19 wpływa na wymierzanie kar z tytułu niedokonania w 30-dniowym terminie rejestracji pojazdu sprowadzonego z innego kraju Unii Europejskiej albo niezgłoszenia w takim samym terminie nabycia/zbycia pojazdu zarejestrowanego w kraju?

Odpowiedź: Tak, niedopełnienie wskazanych w pytaniu obowiązków z powodów związanych z epidemią koronawirusa, w szczególności konieczności dostosowania się do zaleceń władz publicznych lub ze względu na ograniczenie funkcjonowania właściwego wydziału komunikacji, stanowi siłę wyższą wyłączającą odpowiedzialność z tytułu dokonanego naruszenia.

Uzasadnienie: Opisane w pytaniu naruszenia zagrożone – zgodnie z art. 140mb Prawa o ruchu drogowym – są administracyjną karą pieniężną. Do administracyjnych kar pieniężnych mają co do zasady zastosowanie przepisy działu IVA Kodeksu postępowania administracyjnego (por. art. 189a §1 KPA), chyba że przepisy odrębne uregulowały określone zagadnienia. Choć w przypadku kar z art. 140 mb Prawa o ruchu drogowym większość przepisów działu IVA KPA ulega w ten sposób wyłączeniu, to jednak ma zastosowanie art. 189e Kodeksu postępowania administracyjnego, zgodnie z którym w przypadku, gdy do naruszenia prawa doszło wskutek działania siły wyższej, strona nie podlega ukaraniu.

Prawodawca nie zdefiniował pojęcia siły wyższej na tle przywołanego przepisu. W konsekwencji w piśmiennictwie prezentowane są trzy odmienne pod względem metodologicznym sposoby definiowania „siły wyższej” (por. A.Cebera, J.G.Firlus, Komentarz do art. 189e KPA, Nb 3, (w:) Kodeks postępowania administracyjnego. Komentarz, p.zb. p.red. H.Knysiak-Sudyki, Wolters Kluwer, Warszawa 2019):

- a) odwołanie się do rozumienia pojęcia siły wyższej wykształconego na gruncie prawa cywilnego;
- b) odwołanie się do rozumienia pojęcia siły wyższej wykształconego na gruncie prawa UE regulującego sektorowo zagadnienia administracyjnoprawne;
- c) odwołanie się do rozumienia pojęcia siły wyższej wykształconego na gruncie prawa administracyjnego, w tym w szczególności w wyniku orzeczniczej działalności sądów administracyjnych.

Pomijając niuanse wynikające z różnic w poszczególnych podejściach należy przyjąć, że zdarzenie uznania za siłę wyższą musi spełniać następujące warunki:

- a) być zdarzeniem zewnętrznym, tj. niezależnym od działania zainteresowanego;
- b) być zdarzeniem niemożliwym do przewidzenia mimo dochowania należytej staranności;
- c) być zdarzeniem nieuchronnym, tj. takim, którego jednostka, dochowując należytej staranności, nie była w stanie uniknąć;
- d) być zdarzeniem niemożliwym do powstrzymania, tj. takim, którego skutkiem, mimo dochowania należytej staranności, nie można było zapobiec.

Innymi słowy „Siła wyższa to zdarzenie zewnętrzne w stosunku do podmiotu obowiązane, co oznacza, że pozostaje ono poza kontrolą tego podmiotu, który nie ma żadnego wpływu na jego wystąpienie i skutki. Jest to zdarzenie nadzwyczajne, wyjątkowe, któremu nie można zapobiec i którego nie da się przewidzieć w świetle aktualnego stanu wiedzy i doświadczenia życiowego. Pojęcie to ulega subiektywizacji, zarówno gdy chodzi o wskazane wyżej elementy obiektywne, takie jak zewnętrzność, niemożność przewidzenia i zapobieżenia zdarzeniu, jak również wymóg, aby podmiot obowiązany, pomimo dochowania najwyższej staranności, nie mógł zapobiec zdarzeniu i jego skutkom.” (A.Wróbel, Komentarz do art. 189e KPA, Nb 3, (w:) M.Jaśkowska, M.Wilbrandt-Gotowicz, A.Wróbel, Komentarz zaktualizowany do Kodeksu postępowania administracyjnego, LEX, Warszawa 2019).

Epidemia Covid-19, jak i wszelkie działania władz publicznych nakładających określone nakazy i zakazy, niewątpliwie spełniają wszystkie te warunki.

Należy w konsekwencji przyjąć, że uchybienie w tym okresie obowiązkowi dokonania rejestracji pojazdu sprowadzonego z innego kraju Unii Europejskiej nie podlega – co do zasady – karze. Podobnie wygląda sytuacja w odniesieniu do zgłoszenia nabycia/zbycia pojazdu zarejestrowanego w kraju, z tym jednak zastrzeżeniem, że osoba zobowiązana nie miała możliwości dokonania zgłoszenia w formie elektronicznej (np. ze względu na brak profilu ePUAP lub brak dostępu do Internetu w konsekwencji objęcia kwarantanną). Z tego względu udzielono odpowiedzi jak na wstępie.

Odnotować należy, że w przypadku gdyby dany organ rejestrujący opublikował – celem ograniczenia liczby klientów – informację dotyczącą traktowania przy wymierzaniu kar z art. 140 mb Prawa o ruchu drogowym obecnej sytuacji epidemiologicznej jako siły wyższej, to późniejszemu ukaraniu będzie stała na przeszkodzie również zasada ogólna pogłębiania zaufania obywateli do organów państwa wyrażona w art. 8 §1 KPA. Zgodnie z przywołanym przepisem organy administracji publicznej prowadzą postępowanie w sposób budzący zaufanie jego uczestników do władzy publicznej, kierując się zasadami proporcjonalności, bezstronności i równego traktowania.

Sporządził: Grzegorz P. Kubalski